

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПЕРШИХ КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сучасне освітнє середовище - це система впливів й умов формування особистості, а також можливостей її розвитку, які містяться в соціальному та просторово-предметному оточенні. Навчання будь-де, будь-коли, будь-яке, з максимальною користю особисто для кожного - таким воно має бути.

Плануючи організацію освітнього середовища в початкових класах необхідно брати до уваги теорію розвитку дитини, описану в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних авторів (Е. Еріксон, Л. Виготський та ін.), які наголошували, що воно повинно відповідати розвивальним потребам дитини в соціокультурному контексті, виховання в неї таких якостей: працьовитості, ініціативності, автономності, довіри, вміння вчитися, бажання брати участь у виробленні спільних правил, розвиток і підтримка дружніх стосунків, співпраці, поваги до однолітків і вчителів, відповідальності та успішності.

Приміщення для першокласників повинно бути, перш за все, безпечним місцем, де діти відчуватимуть себе захищеними, де відбувається більшість навчальних видів діяльності, має відображати філософію концепції Нової української школи та освітню програму. Воно створюється для дитини і заради дитини, місце, де дитина проявляє себе, розвивається, спілкується. У правильно створеному освітньому середовищі повинен бути баланс між навчальними видами діяльності, ініційованими вчителем, та видами особисто дитячої діяльності.

Створене середовище повинно забезпечувати можливість дитини робити власний вибір, умови для розвитку нових та вдосконалення набутих практичних навичок, отримання нових знань, розвитку позитивного ставлення до інших.

День у Новій українській початковій школі починається з ранкової зустрічі. Вона сприяє створенню взаємин між дітьми і дорослими у класі, між учителем й учнем. Учитель - це помічник, фасилітатор, організатор, коуч. Ранкова зустріч - інтерактивна й невимушена, сприяє формуванню цілісного колективу, розвиває вміння розмовляти й слухати, брати участь у групових обговореннях, а вчителям - моделювати й активно вдосконалювати вміння й навички ефективного Спілкування, як-от:

- висловлювати свої думки так, щоб вони були зрозумілими іншим;
- уважно слухати, коли говорять інші;
- вирішувати проблеми;

• ділитися своїми думками та ідеями з іншими. Окрім розвитку навичок спілкування, практика ранкових зустрічей також сприяє формуванню соціальних навичок, а саме: розвиток емпатії, толерантне ставлення один до одного, розуміння точки зору інших дітей; відповідні соціальні стосунки та поведінка; навички вирішення конфліктів тощо.

Результати сучасних досліджень свідчать, що розвиток соціальних навичок приводить до підвищення академічних досягнень, забезпечує якісне

навчання і викладання, сприяє розвитку таких умінь: вміння досліджувати, аналізувати й оцінювати навчальний матеріал; вміння відповідати на запитання; вміння використовувати нову інформацію.

Під час проведення ранкової зустрічі вчитель використовує:

- Килим (1)
- крісло автора (1)
- конструктор LEGO «Шість цеглинок» (на кожную дитину)
- мікрофон (2)
- індивідуальні подушки - на кожную дитину

Ефективна інтеграція навчального процесу може бути досягнута через організацію навчальних центрів - осередків, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей, а саме (орієнтовно!):

Навчальний центр

Центр відпочинку

Центр творчості

Ігровий центр

Бібліотечний (читацький) центр

Музичний центр

Інформаційний центр тощо.

Організація навчальних центрів здійснюється для забезпечення дослідницької діяльності дітей, формування самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних центрах можна проводити різні види пізнавальної діяльності, тому вони мають містити різні дидактичні матеріали.

Навчальні центри можуть містити такі необхідні матеріали:

1. Підручники, зошити з друкованою основою (на кожного учня).
2. Карти демонстраційні (фізична карта світу, фізична карта України, природних зон України, карта зоряного неба, Україна та суміжні держави, рельєфна карта, карта «Рослини і тварини України», карта «Цікаві місця», «Моя Україна», карта «Народи України» тощо (по 1), глобуси малі (15).
3. Шакарти «Рослини України», «Тварини України», «Червона Книга України» (тварини, рослини), видатні місця України, видатні особи України, Будова річки, «Орієнтування на місцевості. Масштаб», «Жива і нежива природа», «Групи тварин», «Види рослин» (по 1)
4. Муляжі «Овочі», «Фрукти», «Корисні копалини» (по 15)
5. Лупа (15 + 1)
6. Мікроскоп (15 + 1)
7. Набір колб (15 + 1)
8. Модель гнома, телурія (по 1)
9. Фліпчарт (2)
10. Набір цифр і знаків на магнітах (2)
11. Набір моделей геометричних тіл та фігур (дерев'яні / пластиківі) (2)
12. Набір мірного посуду (пластиковий) (15 + 1)
13. Терези з набором важків (1)
14. Електронні ваги (1)